

Tekniska och ekonomiska delegationen. Möte nr 3, 2025

Tid: 08:30-11:15

Plats: Göta älv

Närvarande:

Marianne Erlandson Göteborg

Mats Göransson Göteborg

Erik Roos Göteborg

Jesper Normén Ale

Sofie Tauson Ale

David Sparredal Härryda

Tony Strandh Kungälv

Pia Jakobsson Kungälv

Bernardus Zuijderwijk Lerum

Markus Johanen Lerum

Annika Nyberg Mölndal

Lena Lundkvist Mölndal

Erik Bergman Mölndal

Andreas Hultman Partille

Malin Bugaj Partille

Anna Lanne Davidson Gryaab Ab

Mikael Sandström Gryaab Ab

Hanna Strand Gryaab Ab

Fredrik Davidsson Gryaab Ab

Jan Karlsson Gryaab Ab

Karin Sundström Gryaab Ab

Kristina Augustsson Gryaab Ab

1. Förmöte för delägarkommunerna

Protokollförs ej.

2. Sammanträdets öppnande

Marianne Erlandson hälsar välkommen och öppnar sammanträdet.

3. Val av ordförande och justeringsperson

Marianne Erlandson utses till ordförande för sammanträdet.

Erik Roos utses till justeringsperson.

4. Mätning av avloppsvatten samt korrigeringar och avvikelser

Erik Roos redogör för mätning av avloppsvatten samt korrigeringar och avvikelser vilket sammanfattas enligt följande. Lerum ligger något under avvikelsegränsen. Teorin att kommuner som ligger lågt påverkas mer av nederbörd än andra kommuner där grundvattennivån är mer avgörande. Det har varit låga nederbördsnivåer jämfört med ett femårsmedelvärde.

TED beslutar att Kretslopp och vatten ska ta fram ett förslag på förenklade underlag gällande mätningar och avvikelser till sina utskick.

5. Ekonomi

Mikael Sandström redogör för månadsbokslut augusti 2025 vilket sammanfattas enligt följande. Gryaabs investeringar uppgår till 42 miljoner kr till och med augusti 2025. Prognosen för utfallet för helåret är 80 miljoner kr mot budgeterade 200 miljoner kr. Avvikelsen förklaras av att miljötillståndet för förbindelseledning Mölndalsån försenats och att projekteringsstarten för projektprogram Nya Rya senarelagts.

Utfallet för perioden ligger på -1,1 miljoner kr mot budgeterade -11,3 vilket ger en positiv avvikelse med 10,3 miljoner kr. Prognosen för helåret är -22 miljoner kr mot budgeterade - 25 miljoner kr. Gryaabs lån har ökat med 10,7 miljoner kr.

6. VA-verksamhetens klimatpåverkan i ägarkommunerna och hos Gryaab, del 1

Karin Sundström redogör, med hjälp av Fredrik Davidson, för Gryaabs klimatpåverkan vilket sammanfattas enligt följande. Gryaabs nettoutsläpp ligger på 15 kilo CO₂e per ansluten person och år. Gryaab använder Svenskt Vattens klimaträkningsverktyg.

Gryaab har fyra stora klimatpåverkande poster:

- Lustgas från nitrifikation
- Metan från slamlagring
- Koldioxid från extern kolkälla
- Biogas (som påverkar i positiv riktning)

Klimatneutralitet kräver både metanreduktion och byte av extern kolkälla.

Marknadsundersökningar visar att etanol är det mest kostnadseffektiva alternativet till fossilfri kolkälla. Gryaab har en handlingsplan som innebär att bolaget ska ha uppnått 100% bioetanol år 2030 genom stegvis upptrappning. Gryaab har idag mål på att köpa 30 % fossilfri metanol.

Merkostnaden för fossilfri metanol jämfört med vanlig metanol är cirka 6 mkr för 2025.

Anpassning av anläggningen till etanol rekommenderas och planeras tas med i budget för 2026.

Gryaab följer marknaden för fossilfri metanol, etanol och återvunna produkter.

Biogasen kan ökas genom att ta emot mer organiskt material.

7. VA-verksamhetens klimatpåverkan i ägarkommunerna och hos Gryaab, del 2

VA-organisationerna redogör för sin klimatpåverkan vilket sammanfattas enligt följande.

Kungälv's kommunfullmäktige har fattat flera beslut gällande klimatpåverkan bland annat om fossilfrihet från år 2030.

Ale kommun har fattat flera klimatmål. VA-sidan har fått stort fokus utifrån vädret. Ale kommun sätter in åtgärder för att kunna minska flödena.

Mölnåls kommun har mål gällande vattensvinn, mindre kemikalier, förnyelse för att minska tillskottsvattnet och återanvändning av schaktmassor i entreprenader.

Lerum pekar på vikten att skilja på arbetet med klimatanpassning och med att minska klimatpåverkan.

Göteborgs kommun har ett ambitiöst klimatprogram och klimatet är en prioriterad fråga.

Kretslopp och vatten arbetar med åtgärder som minskad energi- och kemikalieanvändning.

Kretslopp och vattens totala klimatpåverkan för 2024 uppgick till cirka 15 000 ton CO₂e där avlopp och avlopp står för ungefär lika stora delar. Utsläppen är störst inom scope 3 där dricksvatten står för stor påverkan på grund av kemikaliehanteringen. Kretslopp och vatten ser

över andra möjliga besparingar. Ett exempel är kolfilter som tidigare byttes efter en bestämd tid. När förvaltningen började mäta om kolfiltren behövde bytas har stora besparingar kunnat göras.

Kommunfullmäktige sätter olika mål på förvaltning och bolag men det kan diskuteras vart det är mest effektivt att lägga klimatinsatserna. Gryaabs och Renovas verksamheter är starkt kopplat till Kretslopp och vattens processer. Åtgärderna som Gryaab skulle kunna göra är till exempel billigare än Renovas koldioxidinfångning. Gryaabs åtgärder påverkar inte bara Göteborg utan även övriga delägarkommuner.

Härryda kommun har dokument på klimatområdet. VA-delen arbetar med självfall för att undvika pumpstationer. Man försöker också minimera kemikalieanvändningen. Härryda har också gjort en tillskottvattensutredning

Partille arbetar med transporter genom att välja elbilar och kontrollera hur mycket som körs.

8. Reningsprocessen

Anna Lanne Davidson redogör för reningsresultaten till och med juli 2025 vilket sammanfattas enligt följande. Gryaab klarar alla villkor i tillståndet med god marginal. Bolaget renar mer kväve på sommaren och mindre kväve på vintern för att spara på klimatet. Utredningsvillkor 1 rörde Gryaabs utsläpp av sju utvalda ämnen. Utredningen mynnade ut i att Gryaab inte föreslog några nya villkor men att man ska ha nya driftstrategier sommartid för ammonium.

9. Nya Rya Lägesrapportering och Hemställan om ställningstagande till kommunfullmäktige avseende inriktningsbeslut gällande investering Pumpstation IN

Jan Karlsson redogör för punkten vilket sammanfattas enligt följande. Detaljplanearbetet för projektprogrammet pågår. Ärendet ska upp på nämndmöte i september 2025. Den största byggnaden blir så hög att den blir en märkesbyggnad.

Salamanderdammarna är klara. Dammarna ska mogna innan salamandrarna kan flytta in till våren nästa år.

Fas 0 som innebär av introduktion av NCC pågår och ska vara klar vid årsskiftet.

Gryaab planerar att köpa två fastigheter för att kunna bygga ut Ryaverket.

Den 1 januari 2026 blir Nya Rya en avdelning i linjeorganisationen med en avdelningschef som har fullt personalansvar för de som arbetar heltid i projektprogrammet. Tidigare har personalansvaret legat på andra avdelningar. Det har varit en bra lösning men i takt med att personalen ökar är det bättre med en linjeorganisation. Den 1 oktober 2025 börjar en konsult som ska vara tf programledare fram till dess att rekryteringen av en avdelningschef är färdig.

Vd och programledare har informerat om projektprogrammet i delägarkommunerna. Nu återstår ett besök i Kommunstyrelsen i Göteborg. Syftet med besöken är att alla kommunfullmäktige ska känna till projektprogrammet och att det kommer beslut för ställningstagande. Engagemanget har varit högt och besöken har varit uppskattade.

I oktober 2025 kommer två ärenden upp för beslut. Det ena är Investering av del av fas 1a och det andra är Hemställan om ställningstagande avseende inriktningsbeslut. Gryaabs befintliga pumpstation är 50 år gammal och saknar redundans. En ny kompletterande pumpstation är nödvändig för att undvika bräddning. Byggstart av pumpstationen är planerad till år 2027. Gryaab avser att gå upp med ett inriktningsbeslut som innebär att styrelsen kan fatta investeringsbeslut inom ramen för beslutet. Kommunfullmäktige i alla delägarkommuner ska ta ställning till inriktningsbeslutet.

TED tillstyrker förutsättningarna för ärendet om ny pumpstation.

TED efterfrågar bilder med talarmanus för att kunna visa hemma i sin kommun. Gryaab ska skicka ut ett antal bilder under hösten.

10.Kommande punkter och bubblare

Anna Lanne Davidson redogör för kommande punkter och efterfrågar önskemål från TED.

Följande punkter nämns:

- Fortsättning klimatpåverkan
- Utmaningar med sand
- Miljöfrågor kopplat till VA
- Tillskottsvatten, utredning och avvägning Nya Rya/åtgärder mot tillskottsvatten
- Delade erfarenheter kring när avloppsvatten kommer ut på ett oönskat sätt
- Digitalisering
- Elektrifiering av entreprenader
- Anmälan av påkoppling av större områden

TED vill ta upp frågorna om Fortsatt klimatpåverkan, Utmaningar med sand och Påkoppling av större områden. TED kan skicka ett mail till Gryaab med önskemål om punkter så kan AU prioritera inför kommande möte.

12. Interesse från externa kommuner

Kristina Augustsson informerar om att Gryaab kommer skicka ut ett förtydligande om efterfrågade synpunkter kring Alingsås.

13. Mötestider 2026

Anna Lanne Davidson redogör för förslag på mötestider för 2026.

Ärendet tas upp för beslut på nästa möte.

14. Nästa möte

Det antecknades att nästa möte är den 26 november 2025 klockan 08:00.

15. Övriga bilagor

Det antecknas att deltagarna fått följande rapporter som information.

- Protokoll från Teknisk och ekonomisk delegations möte den 10 juni 2025
- Protokoll från Gryaabs styrelsesammanträde den 12 juni 2025
- Delårsrapport augusti 2025 med måluppföljning m.m
- Mediebevakning juni-augusti 2025
- Uppströmsrapport

Underskrift sekreterare:

Underskrift justerare:

NN:

--

NN:

--